

Dvě silné osobnosti spojují síly a začínají se školením strojníků „na klíč“

Strojník je prestižní a dobře placené povolání, přesto lidi do strojů nejsou. Co s tím?

Zní to jako klišé, ale bohužel je to tak. Nedostatek kvalifikovaného personálu postihuje firmy napříč všemi stavebními obory; od Aše až po Starý Hrozenkov. Nejpalčivější je tento problém u strojníků stavebních strojů. Na stavbách se pohybují náboráři z konkurenčních firem a přetahují si navzájem lidi z bagrů (někdy doslova). Mladým se do strojů nechce a pokud už se k práci dostanou, často si jí neváží a chodí od jedné firmy k druhé (ostatně, kvůli nedostatku lidí si takové chování mohou dovolit). Strojníci ze staré školy odcházejí do důchodu, občas sice ještě někde vezmou brigádu, ale počítat s nimi do budoucna nelze. Jak v této situaci dál?

Obr.: Miroslav Šmíd (vlevo) a Pavel Černý. Úspěšná dvojice, která si vzala za cíl zpopularizovat strojnické povolání.

Se zajímavým nápadem přicházejí Miroslav Šmíd a Pavel Černý. První z nich je majitel úspěšné středočeské stavební firmy, druhý je známým strojnickým „guru“ v Čechách, školi-

tel, konzultant na volné noze a kromě jiného zakladatel kdysi populárního Klubu strojníků Cat (KPC). Společně přicházejí s iniciativou, jejímž cílem je vrátit strojnické profesi její ztracený

lesk, přitáhnout do oboru mladé lidi a sehnat do stavebnictví kvalifikovaný personál, který bude strojům nejen rozumět, ale práce je bude bavit a budou na ni hrdí. Během rozhovoru, který se odehrál v sídle firmy Miroslava Šmída ve Svojeticích, padalo spoustu zajímavých názorů a myšlenek.

Podepisujete se pod tvrzení, že lidi do strojů nejsou?

Miroslav Šmíd (MŠ): Těch kvalifikovaných je málo. Ve firmě potřebujeme člověka, který už je hotový, zaučený a ví, jak se má ke stroji chovat. Ze zkušenosti vím, že i když mladého strojníka seženeme, dáme mu dobrý plat, nějaké svoje know-how a stroj za 3 až 6 milionů, je těžké ho u té práce udržet. U většiny mladých to prostě nefunguje. Já si dnes do firmy radši vezmu strojníky v důchodu, protože vím, že se na ně mohu spolehnout a oni jsou naopak rádi, že si ještě něco vydělají.

Pavel Černý (PČ): Já bych řekl, že to platí nejen u strojníků, ale obecně u všech lidí na stavbě. Dnes mi v některých firmách klidně řeknou: já беру každého, kdo chodí do práce a nepije. To je přece strašný. A pak je na stavbách spousta dělníků, co ti na všechno kývnou, ale neumí nic. Takže neplatí takové to okřídlené můžeš jít, ve frontě jsou tři další, ono jich v té frontě totiž deset chybí. Stroje často stojí na dvoře a nemá kdo v nich jezdit.

Obr.: Pavel Černý, zakladatel Big Iron Team, je v kabinách strojů 38 let. Nyní předává zkušenosti mladším generacím.

Proč se podle vás mladí lidi do těchto profesí nehrnou?

MŠ: Určitě je to výchovou na školách a neznalostí o oboru strojník. Mladí nevědí, co si pod povoláním strojník mají představit. Netuší, že být dobrý strojník dnes znamená být opravdu někdo, že je to čistá práce, ale také s velkým dílem zodpovědnosti a samostatnosti. Snad se nám

společně s Pavlem povede tohle vnímání změnit.

PČ: Dneska je celá společnost nastavená na top leadery. Ne každý ale může být manažer nebo IT specialista. Já lidem říkám – můžeš jako strojník dělat špičkovou práci na moderních strojích, nebo se sám stát podnikatelem a tím pádem i manažerem vlastní firmy. Je

třeba začít a postupně nabírat zkušenosti. Je velká poptávka po univerzálních strojních, kteří ovládají i 3D technologie. Pak jsou partnery pro vedení staveb a mají i velmi zajímavé platy. Jako příklad bych uvedl strojníky grejdrů a dvoucestných rypadel.

Jak tedy dneska firmy hledají strojníky? Je nějaký recept, jak takového šikovného kluka do stroje najít?

MŠ: Já tyhle personální otázky řeším ve firmě dlouho dopředu, i proto tu mám teď stabilní partu zhruba 20 strojníků. Základem je umět se k lidem chovat, vyjít jim vstříc, dát jim špičkové stroje a vybavení a obecně udělat podmínky pro to, aby ty lidi práce bavila. Ne vždy to ale v praxi funguje, jak jsem zmiňoval u zkušeností s mladými lidmi. U nás máme i tu výhodu, že je to pestré. Máme tu vlastní dílny, deponii, myčku, děláme na různých projektech, takže u nás má strojník vždy více možností. Když za mnou přijde kluk, že ho třeba práce na kolovém bagru už nebaví, vymyslíme pro něj něco jiného, dám ho třeba na jinou mašinu. Všichni jsou tak ve finále spokojeni.

PČ: Jak se to obecně řeší? Prostě se zaplatí tolik, kolik si strojník řekne. Ne vážně, tohle je to největší z tajného know-how každé firmy. Faktem je, že volného strojníka na úřadě práce neseženeš. Je to obrovský problém.

Stavební firma Miroslav Šmíd

Rodinná firma Miroslav Šmíd ze Svojetic u Říčan začala psát svou historii už v roce 1991. Zakladatelem byl Miroslav Šmíd starší a zajímavostí je, že firma původně podnikala v zemědělství (například ve velkochovu slepic neklecovým způsobem). Postupně se ale přeorientovala na stavebnictví. Dnes firmu vede syn zakladatele, také Miroslav. V současnosti společnost zaměstnává přibližně 50 zaměstnanců, z toho 20 strojníků. Flotila firmy čítá desítky špičkových strojů, včetně například 70tunového autojeřábu Liebherr. Mezi stavebními stroji převažuje značka Cat.

Společnost působí po celé republice; portfolio činností je různorodé a zahrnuje klasickou „zemařinu“, dále výstavbu rodinných domů, komplexní zajištění různých stavebních projektů (například dodávky stropních panelů či jímek), demolice, jeřábnickou činnost nebo nákladní autodopravu. Mají tu dokonce vlastní projekční kancelář a statika. Společnost provozuje rovněž certifikované skládky stavebního odpadu a deponii, kde se prodává stavební materiál (šterky, písky, kamenivo aj.). Filosofii firmy je naprostá transparentnost k zákazníkovi, včetně férové cenové politiky.

Většinu zisku investují zpět do firmy a svých zaměstnanců. V sídle firmy ve Svojeticích mají prostorné a vytápěné garáže pro techniku, moderně vybavené dílny, dále myčku strojů, výcvikový polygon a nové školicí zázemí pro strojníky. Více informací na www.miroslavsmid.cz.

A co třeba strojníci z okolních zemí – Polska, Slovenska apod.? Nebylo by to řešení?

MŠ: Já touto cestou jít nechci. Jsou tu v Čechách agenturní zaměstnanci, na druhou stranu agenturám zaplatíte, ale oni už pak žádnou odpovědnost za toho člověka nenesou, dávají od toho ruce pryč. Za mě je lepší cesta vychovávat si vlastní lidi, postupně, možná pomalu, ale kvalitně a s legálním strojnickým oprávněním.

PČ: Jasně, chodí sem pracovat strojníci z Rumunska a Ukrajiny, ale problémem je vždy jazyk a pak strojničák. Poláci ne, ti jdou radši do Anglie, kde si vydělají více. Ale nedochází, řekl bych, ani k nějakému odlivu našich strojníků do zahraničí, naštěstí. Tady opět narážíme na tu jazykovou bariéru.

Na co byste tedy mladé lidi nalákal-li? Jednoduše řečeno, proč se tedy stát strojníkem?

MŠ: Tak některé důvody už tu padly. Je to pestré, není to nudná práce, vidíš za sebou výsledek a spokojené zákazníky. Postupně se můžeš zlepšovat, makat na sobě, a pak jsi na té stavbě „pan někdo“.

PČ: Je to práce pro ty, kdo nechtějí sedět celý život v kanceláři. Protože tady, u tohoto přístroje (ukazuje na notebook), vzniká deprese, pak nás bolí hlava a doma s námi nic není (směje se). Práce strojníka je venku, v přírodě, je to kreativní. Navíc to není

Pavel Černý (Big Iron Team)

Pavel Černý a bagr je něco jako Michal Pavlíček a elektrická kytara. Školení posádek se věnuje 38 let, praxi u strojů začínal v socialistickém podniku Stavby silnic a železnic. Rukou mu prošly stovky mašin, od legendární UD Sky 110, Stalince, až po nezničitelný buldozer Cat D9G. K technice ho to lákalo odjakživa. Jak prozradil v druhé části rozhovoru, jako malý kluk se chodil dívat v Praze - Petřinách na stavbu tehdejšího Koospolu, kde se to už tehdy hemžilo špičkovými zahraničními stroji typu Caterpillar, Bobcat nebo JCB. Jeho výhodou, jak sám říká, je to, že si prošel různými profesemi na stavbě, od pomocného dělníka, vodaře až po obsluhu stroje. A u toho posledního zůstal. Devadesátá léta jsou u něj nerozlučně spjata s firmou Phoenix-Zeppelin (dnes Zeppelin CZ), která je oficiálním dealerem strojů Caterpillar v ČR. Dlouhá léta (celkem 18 roků) tu dělal předváděcího technika, školitele a aplikačního konzultanta (tj. radil zákazníkům, jaký stroj na co a proč). Je duchovním otcem a zakladatelem zájmového sdružení Klub posádek Cat (KPC), který v dobách své největší slávy sdružoval přes 1 300 členů (v omezené míře funguje klub dodnes). Od roku 2012 pracuje sám na sebe – k dílčím projektům si ho najímají různé firmy, zejména prodejci strojů (Bobcat, JCB aj.). Pod názvem Big Iron Team pokračuje ve šlépějích, kterými se vydal už ve Phoenixu. Školí lidi, předává znalosti a udržuje mezi strojníky „dobrou náladu na palubě“ ... Více informací o jeho činnosti na www.big-iron-team.cz.

těžká práce, stroje mají dneska klimatizaci, výkonné topení, nic se s vámi uvnitř netřeše. No a kdybych chtěl být trochu přizemní, tak řeknu: nauč se strojnickému řemeslu, nauč se jazyky a můžeš jít bagrovat s největšími rypadly světa na ropných píscích v Kanadě za 60 dolarů na hodinu.

Pojďme ale k vaší společné iniciativě. Jak se rodil nápad nabízet strojnické kurzy a zpopularizovat tento uvádající obor?

MŠ: Já už jsem výkonnou exekutivu ve firmě Miroslav Šmíd předal

a teď bych se chtěl věnovat něčemu, co má nějaký přesah a užitek. Část našeho zisku prostě chci do toho oboru vrátit. Vyčlenil jsem na školení stroje, udělali jsme školicí místnost, veškeré zázemí a podmínky a jdeme do toho. Uvidíme za pár let, až budeme hodnotit výsledek.

PČ: Mám takové krédo: když můžeš pomoci, tak to udělej. Jdu do toho, protože chci, aby tady za námi něco zůstalo. Já se kolem školení posádek pohybuji už více než třicet let, tu problematiku znám, myslím velmi dobře, a když jsme se o tom tady s Mirkem bavili, viděli jsme, že máme podobné názory a myšlení a že nám vlastně nic nestojí v cestě tohle zrealizovat.

Co tedy přesně můžete zájemcům o strojnický průkaz nabídnout?

PČ: Nabízíme zájemcům odbornou praxi od A do Z, formou jak se říká „na klíč“. Součástí kurzu jsou odborné přednášky, pak praxe na polygonu, kde se učíme nejen obsluhu daného stroje, ale také bezpečnost, údržbu a praktické dovednosti,

Obr.: Ukázka z praktického výcviku na minirypadle Caterpillar.

například jak vykopat drenáž, jámu, jak správně ukončovat rohy, pak nějaké načasování práce, zkrátka komplexní znalosti. Nezapomínám ani na vytyčovací postupy a odsazení linií. Prostě reálný život na stavbě. Končí to závěrečnou zkouškou v partnerském certifikačním středisku a získáním strojnického oprávnění dle platné vyhlášky (vyhl. 77/1965 Sb. – pozn. redakce).

MŠ: Patří k tomu samozřejmě i další ryze praktické věci. Radíme například strojníkům, jaké by měli mít při práci pojištění, jaká je u nás legislativa a podobně. Chceme, aby si budoucí strojníci uvědomovali i veškeré právní důsledky. Aby věděli, za co zodpovídají a za co ne, aby je někdo v budoucnu zkrátka nemohl vodit za nos.

Jak dlouho trvá praktické školení a co všechno je součástí?

PČ: Záleží na typu stroje, zpravidla od tří do pěti dnů. Třeba u bagru učím základní ovládání stroje, pak jak se plní správně lopata, nějaké dotykové přesnosti, udržení roviny, výkop a navázání na výkop, jeho zařízení a podobně. Druhý den si zkusíme už výkop třeba pro elektrikáře, kde už nejde o přesnost, ale o objem. Učíme se dělat do zatáčky a tak dále. Následuje praktická zkouška, kdy posádka dostane úkol a musí pracovat sama. Já jsem tam jako takový rádce, ale do samotné práce už nezasahuji. U nakladače nejprve zkusíme jízdu

Obr.: Ani v zimních měsících praktická výuka na strojích neustává.

naprázdno, pak nabírání do lopaty od nejlehčího po nejtěžší materiál, nakládání na vozidlo a pak samozřejmě nějaké finty.

Na jaké typy strojů se u vás mohou posádky zaučit?

PČ: Je to taková ta klasika. Pásové a kolové bagry, smykem řízené nakladače, kolové nakladače, manipulátory, rýpadlo-nakladače, ale i pásové dozery a grejdry, kloubové nakladače nebo jeřáby a vysoko-zdvizné vozíky.

Závěrem

Několikahodinové povídání s oběma zkušenými „aktéry“ by možná vydalo na jednu samostatnou knihu,

proto jsme do tištěného rozhovoru vybrali pouze to nejzajímavější. Kdo by se chtěl dozvědět více o tom, jak školení probíhají, může se podívat na webovou stránku Pavla Černého www.big-iron-team.cz, kde najde všechny potřebné informace. Pokud by se chtěl někdo rovnou přihlásit, může kontaktovat rovnou Pavla Černého na níže uvedeném kontaktu.

Na závěr snad malá poznámka: sledujte naše webové stránky www.stavebni-technika.cz, kde v průběhu března zveřejníme několik dalších otázek. Hrnou se mezi strojníky také ženy? Jak se pozná dobrý strojník? Jaká je praxe u velkých firem? Na jakých strojích pánové začínali a jak vzpomínají na své začátky? Nebo víte, čím bezpečně urazíte strojníkovu duši? Sledujte náš web, dozvíte se to! □

Autor: Jan Rybář

Fotografie: Archiv firmy

Kontakt:

Pavel Černý, Big Iron Team

tel.: +420 724 216 489

e-mail: pavel.cerny@big-iron-team.cz

www.big-iron-team.cz

Miroslav Šmíd

tel.: +420 777 344 945

e-mail: miroslav.smid@miroslavsmid.cz

www.miroslavsmid.cz

Obr.: Trénink dotykové přesnosti na kolovém rýpadle firmy Miroslava Šmída.